

Τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων ⁽¹⁾**Google Search (AdSense)****(AT.40411)**

(2020/C 369/03)

Εισαγωγή

- (1) Το σχέδιο απόφασης αφορά τη συμπεριφορά της επιχείρησης που περιλαμβάνει την Google LLC (πρώην Google Inc. ⁽²⁾) και την Alphabet Inc. ⁽³⁾ (καλούμενες από κοινού ή εναλλακτικά ανάλογα με το συγκείμενο «Google»), όσον αφορά ορισμένες ρήτρες στις συμβάσεις της με σχετικούς ιστοτόπους τρίτων (εκδότες), οι οποίες τους υποχρέωναν i) να καλύπτουν το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών τους σε διαφημίσεις αναζήτησης μέσω της Google· ii) να διατηρούν τον πλέον προβεβλημένο χώρο στις σελίδες αποτελεσμάτων αναζήτησης τους ελεύθερο για έναν ελάχιστο αριθμό διαφημίσεων αναζήτησης της Google· και iii) να ζητούν την έγκριση της Google για την πραγματοποίηση αλλαγών στον τρόπο με τον οποίο απεικονίζονται διαφημίσεις αναζήτησης ανταγωνιστών.
- (2) Η παρούσα υπόθεση προέκυψε από σειρά καταγγελιών ⁽⁴⁾. Η Επιτροπή αρχικά επιλήφθηκε της υπόθεσης βάσει της διαδικασίας του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ⁽⁵⁾ του Συμβουλίου, ενώ αργότερα προσέφυγε στη διαδικασία του άρθρου 7 του εν λόγω κανονισμού ⁽⁶⁾.

Η κοινοποίηση αιτιάσεων

- (3) Στις 14 Ιουλίου 2016 η Επιτροπή απηύθυνε κοινοποίηση αιτιάσεων στην Google Inc. και την Alphabet Inc., στην οποία παρέθετε τα προκαταρκτικά συμπεράσματά της, σύμφωνα με τα οποία οι ρήτρες που περιγράφονται ανωτέρω στο σημείο (1) συνιστούν μεμονωμένες παραβάσεις του άρθρου 102 της ΣΛΕΕ και του άρθρου 54 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, καθώς επίσης και ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 102 της ΣΛΕΕ και του άρθρου 54 της συμφωνίας ΕΟΧ ⁽⁷⁾.
- (4) Η Google απέκτησε πρόσβαση στο μεγαλύτερο μέρος του προσβάσιμου φακέλου έρευνας στις 26 Ιουλίου 2016 μέσω κρυπτογραφημένου CD-ROM/DVD ⁽⁸⁾. Η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού («ΓΔ Ανταγωνισμού») διοργάνωσε διαδικασία αίθουσας δεδομένων τον Σεπτέμβριο του 2016 για ορισμένες ευαίσθητες πληροφορίες που είχε λάβει η Επιτροπή από τρίτους. Η Google μού απηύθυνε σειρά αιτημάτων βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/695/ΕΕ ζητώντας περαιτέρω πρόσβαση σε έγγραφα που της είχαν παρασχεθεί μετά την απόκρυψη ορισμένων πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό, η Google δήλωσε ότι ήταν διατεθειμένη να αποδεχτεί, εφόσον απαραίτητο, περιορισμένη γνωστοποίηση μέσω διαδικασιών αίθουσας δεδομένων ή εμπιστευτικών κύκλων ⁽⁹⁾. Μετά από παρέμβασή μου γνωστοποιήθηκαν πληρέστερες ή και πλήρεις εκδοχές πολλών από τα έγγραφα αυτά, σε ορισμένες περιπτώσεις μέσω διαδικασίας αίθουσας δεδομένων ή διαδικασιών εμπιστευτικού κύκλου. Για περιορισμένο αριθμό από τα έγγραφα που ζήτησε η Google απέρριψα το αίτημά της, θεωρώντας ότι η πρόσβαση στις αποκρυβείσες πληροφορίες δεν ήταν αναγκαία για την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος ακρόασης της Google.

⁽¹⁾ Σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 της απόφασης 2011/695/ΕΕ του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του συμβούλου ακροάσεων σε ορισμένες διαδικασίες ανταγωνισμού (ΕΕ L 275 της 20.10.2011, σ. 29) («απόφαση 2011/695/ΕΕ»).

⁽²⁾ Τον Σεπτέμβριο του 2017 η Google Inc. άλλαξε νομική μορφή και μετονομάστηκε σε Google LLC.

⁽³⁾ Πρόκειται για εταιρεία συμμετοχών που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της επιχείρησης και η οποία κατέχει το 100 % της Google LLC (πρώην Google Inc.) από τις 2 Οκτωβρίου 2015.

⁽⁴⁾ Πλήρης κατάλογος των σχετικών καταγγελλόντων παρατίθεται στο σημείο 6 κατωτέρω.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1).

⁽⁶⁾ Στις 30 Νοεμβρίου 2010 η Επιτροπή είχε ήδη κινήσει διαδικασία κατά της Google Inc. κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 773/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 123 της 27.4.2004, σ. 18) [«κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 773/2004»], σε σχέση με σειρά πρακτικών στο πλαίσιο της υπόθεσης AT.39740, από την οποία αποσπάστηκε η παρούσα υπόθεση.

⁽⁷⁾ Ταυτόχρονα η Επιτροπή κίνησε επίσης διαδικασία κατά της Alphabet Inc.

⁽⁸⁾ Είχε ήδη παρασχεθεί πρόσβαση στον φάκελο σε σχέση με την υπόθεση AT.39740.

⁽⁹⁾ Αργότερα, η Google απέσυρε τα αιτήματά της για το ένα τέταρτο περίπου των σχετικών εγγράφων.

- (5) Η Google απάντησε στην κοινοποίηση αιτιάσεων στις 3 Νοεμβρίου 2016 ⁽¹⁰⁾. Δεν ζήτησε προφορική ακρόαση.

Συμμετοχή καταγγελλόντων και ενδιαφερόμενων τρίτων

- (6) Η Επιτροπή έλαβε καταγγελίες σχετικά με την παρούσα διαδικασία από την Ciao GmbH («Ciao») ⁽¹¹⁾, την Microsoft Corporation («Microsoft»), την Expedia Inc. («Expedia»), την Initiative for a Competitive Online Marketplace («ICOMP»), την Tradecomet.com Ltd και τη μητρική της εταιρεία Tradecomet LLC («TradeComet»), την Deutsche Telekom AG («Deutsche Telekom») και την Kelko SAS («Kelko») ⁽¹²⁾. Η Google υπέβαλε παρατηρήσεις για καθεμία από τις εν λόγω καταγγελίες. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 773/2004, στους συμμετέχοντες καταγγέλλοντες παρασχέθηκε μη εμπιστευτική εκδοχή της κοινοποίησης αιτιάσεων.
- (7) Έκανα δεκτούς στη διαδικασία δύο ενδιαφερόμενους τρίτους που απέδειξαν ότι έχουν επαρκές συμφέρον για τους σκοπούς του άρθρου 27 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, του άρθρου 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 773/2004 και του άρθρου 5 παράγραφοι 1 και 2 της απόφασης 2011/695/ΕΕ ⁽¹³⁾. Η ΓΔ Ανταγωνισμού τους ενημέρωσε, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 773/2004, σχετικά με τη φύση και το αντικείμενο της διαδικασίας, δίνοντάς τους την ευκαιρία να γνωστοποιήσουν εγγράφως τις απόψεις τους.

Οι επιστολές πραγματικών περιστατικών

- (8) Στις 6 Ιουνίου 2017, η Επιτροπή απηύθυνε μια πρώτη «επιστολή πραγματικών περιστατικών» στην Google (η «πρώτη επιστολή πραγματικών περιστατικών»). Την ίδια ημερομηνία παρασχέθηκε στην Google πρόσβαση στον μετά τη κοινοποίηση αιτιάσεων φάκελο μέσω κρυπτογραφημένου CD. Τον Ιούνιο του 2017, διοργανώθηκε διαδικασία αίδουσας δεδομένων.
- (9) Στις 3 Ιουλίου 2017, η Google απάντησε στην πρώτη επιστολή πραγματικών περιστατικών.
- (10) Στις 11 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή απηύθυνε μια ακόμη επιστολή πραγματικών περιστατικών στην Google (η «δεύτερη επιστολή πραγματικών περιστατικών»). Την ίδια ημέρα παρασχέθηκε στην Google περαιτέρω πρόσβαση στον φάκελο σε σχέση με όλα τα έγγραφα που έλαβε η Επιτροπή μετά την πρώτη επιστολή πραγματικών περιστατικών και έως την ημερομηνία της δεύτερης επιστολής πραγματικών περιστατικών.
- (11) Στις 15 Ιανουαρίου 2018, η Google απάντησε στη δεύτερη επιστολή πραγματικών περιστατικών.

Πρακτικά συναντήσεων και άλλες διαδικαστικές παρατηρήσεις

- (12) Μετά τη λήψη, αντίστοιχα, της κοινοποίησης αιτιάσεων και της πρώτης επιστολής πραγματικών περιστατικών, καθώς και μετά την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Intel κατά Επιτροπής ⁽¹⁴⁾, η Google ζήτησε επίσης πρόσβαση σε πρακτικά συναντήσεων με καταγγέλλοντες ή άλλους τρίτους, πληρέστερα από εκείνα στα οποία είχε ήδη πρόσβαση.
- (13) Απέρριψα το πρώτο και το δεύτερο σχετικό αίτημα που μου υπέβαλε η Google κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/695/ΕΕ καθώς, εφόσον δεν υπήρχαν πιο λεπτομερή πρακτικά στον φάκελο της Επιτροπής, το αίτημα πρόσβασης στον φάκελο δεν είχε αντικείμενο.
- (14) Πριν από το τρίτο αίτημα πρόσβασης σε πρακτικά συναντήσεων που μου υπέβαλε η Google, η ΓΔ Ανταγωνισμού παρείχε, τον Μάρτιο του 2018, μετά την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Intel κατά Επιτροπής, σειρά αναθεωρημένων πρακτικών συναντήσεων και τηλεφωνικών κλήσεων μεταξύ της ΓΔ Ανταγωνισμού και τρίτων, διευκρινίζοντας ότι καταρτίστηκαν μετά από επαφές της ΓΔ Ανταγωνισμού με εμπλεκόμενους τρίτους. Η Google διαμαρτυρήθηκε σε εμένα ότι η απάντηση δεν ήταν ικανοποιητική. Στον βαθμό που το αίτημα της Google αποτελούσε αίτημα πρόσβασης στον φάκελο βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/695/ΕΕ σχετικά με τις πληροφορίες που εξακολουθούσαν να αποκρύπτονται στα αναθεωρημένα πρακτικά που παρείχε η ΓΔ Ανταγωνισμού, ζήτησα από τη ΓΔ Ανταγωνισμού να παράσχει πρόσβαση σε πληρέστερες εκδοχές των πρακτικών δύο κλήσεων

⁽¹⁰⁾ Στην επιστολή η οποία συνόδευε την απάντησή της, η Google ανέφερε ότι διατηρούσε το δικαίωμα να συμπληρώσει την απάντησή αυτή μετά την επίλυση των εκκρεμών (και επικείμενων) αιτημάτων της προς εμένα βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/695/ΕΕ. Η Google συμπλήρωσε την απάντησή της με επιστολή της 6ης Μαρτίου 2017.

⁽¹¹⁾ Η καταγγελία της Ciao παραπέμφθηκε στην Επιτροπή από την Bundeskartellamt (Γερμανία) σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία στο πλαίσιο του δικτύου των αρχών ανταγωνισμού (ΕΕ C 101 της 27.4.2004, σ. 43).

⁽¹²⁾ Οι καταγγελίες της Microsoft και της Ciao αποσύρθηκαν στις 21 Απριλίου 2016.

⁽¹³⁾ Η ΓΔ Ανταγωνισμού απηύθυνε επιστολή στους ενδιαφερόμενους τρίτους στην υπόθεση ΑΤ.39740 με την οποία τους ενημέρωσε ότι δεν θα γίνονταν αυτοδικαίως δεκτοί στη διαδικασία της παρούσας υπόθεσης και ότι, αν επιθυμούσαν να γίνουν δεκτοί, όφειλαν να υποβάλουν αίτηση που να αποδεικνύει ότι έχουν επαρκές συμφέρον. Ένας απών δεν έγινε δεκτός διότι δεν απάντησε σε πρόσκληση για την παροχή επαρκών διευκρινίσεων σχετικά με το συμφέρον που έχει σε σχέση με τη διαδικασία, ώστε να είμαι σε θέση να αξιολογήσω την αίτησή του.

⁽¹⁴⁾ Απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2017, C-413/14 P, EU:C:2017:632.

(¹⁵). Όσον αφορά τις εναπομένουσες αποκρυβείσες πληροφορίες, έκρινα ότι έπρεπε να διατηρηθούν ως είχαν. Στον βαθμό που το αίτημα της Google θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως αίτημα περαιτέρω πρόσβασης σε άλλα έγγραφα στην κατοχή της Επιτροπής, έκρινα ότι είναι άνευ αντικειμένου μετά από εξακρίβωση μέσω της ΓΔ Ανταγωνισμού (¹⁶). Τέλος, όσον αφορά το κατά πόσο το υλικό που παρασχέθηκε με την απάντηση της ΓΔ Ανταγωνισμού ικανοποιεί, κατά το δυνατό, τις απαιτήσεις του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 όπως αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Intel κατά Επιτροπής, δεν είχα την αρμοδιότητα να αντικαταστήσω με απόφασή μου, για λογαριασμό της Επιτροπής, την εκτίμηση της ΓΔ Ανταγωνισμού με άλλη εκτίμηση. Σε κάθε περίπτωση, στη βάση των διαθέσιμων πληροφοριών και των παρατηρήσεων που μου υποβλήθηκαν όσον αφορά την παροχή πρακτικών συναντήσεων, δεν φαίνεται να υπήρξε παράβαση των δικαιωμάτων υπεράσπισης της Google, η οποία να πλήττει τη νομιμότητα του σχεδίου απόφασης.

- (15) Η Google ισχυρίστηκε επίσης ότι η Επιτροπή παραβίασε τα δικαιώματα υπεράσπισής της, καθώς δεν της επέτρεψε να επαληθεύσει τους υπολογισμούς για την κάλυψη της αγοράς που περιέχονται στη δεύτερη επιστολή πραγματικών περιστατικών, δεν εξέδωσε συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων και δεν αιτιολόγησε επαρκώς την προσφυγή της στη διαδικασία του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 το 2014, ενώ προηγουμένως είχε επιχειρήσει να εκδώσει απόφαση περί δεσμεύσεων βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Το σχέδιο απόφασης απορρίπτει αυτούς τους ισχυρισμούς. Δεν έλαβα καταγγελίες απευθείας από την Google όσον αφορά τα ζητήματα αυτά και δεν έχω ενδείξεις ότι υπήρξε εν προκειμένω παραβίαση των δικαιωμάτων υπεράσπισης της Google.

Το σχέδιο απόφασης

- (16) Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/695/ΕΕ, εξέτασα το σχέδιο απόφασης για να διαπιστώσω κατά πόσον το σχέδιο απόφασης αφορά μόνον τις αιτιάσεις σχετικά με τις οποίες δόθηκε στα μέρη η δυνατότητα να καταστήσουν γνωστές τις απόψεις τους. Το συμπέρασμά μου είναι ότι αυτό ισχύει.
- (17) Συνολικά, θεωρώ ότι τα μέρη είχαν τη δυνατότητα να ασκήσουν αποτελεσματικά τα διαδικαστικά τους δικαιώματα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2019.

Joos STRAGIER

(¹⁵) Η Google επιβεβαίωσε σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απέστειλε στη ΓΔ Ανταγωνισμού ότι δεν σκόπευε να υποβάλει περαιτέρω παρατηρήσεις όσον αφορά το υλικό που είχε λάβει, καθώς τα σχετικά ζητήματα είχαν ήδη καλυφθεί με τις προηγούμενες παρατηρήσεις της Google.

(¹⁶) Η ΓΔ Ανταγωνισμού μου επιβεβαίωσε ότι δεν υπάρχουν άλλα έγγραφα (σε μη εμπιστευτική εκδοχή) στην κατοχή της Επιτροπής που να περιέχουν πρακτικά συναντήσεων ή κλήσεων που πραγματοποιήθηκαν για τον σκοπό της συλλογής πληροφοριών σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας στην παρούσα υπόθεση.